BWRDEISTREF SIROL BLAENAU GWENT

ADRODDIAD I: **THE CHAIR AND MEMBERS OF THE JOINT SCRUTINY COMMITTEE (BUDGET MONITORING)**

PWNC: **JOINT SCRUTINY COMMITTEE (BUDGET MONITORING) - DYDD LLUN, 18 TACHWEDD 2019 DYDD LLUN, 18 TACHWEDD 2019**

ADRODDIAD GAN:

PRESENNOL: S. HEALY (CADEIRYDD)

Cynghorwyr: G. Paulsen (Is-gadeirydd)
M. Cook
J. Holt
C. Meredith
D. Bevan
M. Cross
P. Edwards
L. Elias
K. Hayden
J. Hill
M. Moore
J. C. Morgan
L. Parsons
K. Pritchard
T. Smith

A: Lynette Jones (Swyddog)
Damien McCann (Swyddog)
Richard Crook (Swyddog)

EITEM	PWNC	GWAITH
No. 1	**CYFIEITHU AR Y PRYD** Nodwyd na dderbyniwyd unrhyw geisiadau ar gyfer y gwasanaeth	

	cyfieithu ar y pryd.	
No. 2	**YMDDIHEURIADAU** **YMDDIHEURIADAU** Derbyniwyd ymddiheuriadau am absenoldeb gan: - Cynghorwyr G.A. Davies, W. Hodgins, H. McCarthy, J. Millard, K. Rowson, T. Sharrem, B. Summers, H. Trollope, J. Wilkins, D. Wilkshire, B. Willis, L. Winnett **Aelodau Cyfethol** Mr. T. Baxter Mr. A. Williams	
No. 3	**DATGANIADAU BUDDIANT A GODDEFEBAU** Datganodd y Cynghorwyr J. C. Morgan a P. Edwards fuddiant yn yr eitem ddilynol:- Eitem 8 – Monitro'r Gyllideb Gyfalaf mis Ebrill hyd fis Medi Blwyddyn Ariannol 2019/20	
No. 4	**CYD-BWYLLGOR CRAFFU (MONITRO CYLLIDEB)** Cyflwynwyd cofnodion y cyfarfod o'r Cydbwyllgor Craffu a gynhaliwyd ar 16 Medi 2019. Dywedodd y Cynghorydd M. Moore iddi gyflwyno ei hymddiheuriadau ar gyfer y cyfarfod a dywedodd y Cynghorydd J. C. Morgan iddo adael y cyfarfod ar ddiwedd y drafodaeth ar eitem rhif 10. Cytunodd y Pwyllgor, yn amodol ar yr uchod, i gadarnhau'r cofnodion.	
No. 5	**DALEN WEITHREDU** Ystyriwyd dalen weithredu'r Pwyllgor Craffu (Monitro'r Gyllideb) a gynhaliwyd ar 16 Medi 2019, yn cynnwys:-	

	Gorfodaeth Parcio Sifil Dywedodd y Cadeirydd y trefnwyd Sesiwn Wybodaeth i Aelodau ar gyfer 22 Tachwedd 2019. Gofynnodd hefyd am ychwanegu Ysgol Gynradd Sant Illtud ac Ysgol Gynradd Swffryd at y rhestr o feysydd blaenoriaeth ar gyfer gorfodaeth. CYTUNODD y Pwyllgor, yn amodol ar yr uchod, i nodi'r ddalen weithredu.	
No. 6	**DALEN BENDERFYNIADAU'R PWYLLGOR GWEITHREDOL** Cyflwynwyd Dalen Benderfyniadau'r Pwyllgor Gweithredol ar gyfer ystyriaeth. CYTUNODD y Pwyllgor i nodi'r Ddalen Weithredu.	
No. 7	**MONITRO'R GYLLIDEB REFENIW -2019/2020, RHAGOLWG ALLDRO HYD 31 MAWRTH 2020 (FEL YM MIS MEDI 2019)** Rhoddwyd ystyriaeth i adroddiad y Prif Swyddog Adnoddau sy'n rhoi rhagolwg y sefyllfa all-dro ariannol ar draws pob portffolio ar gyfer blwyddyn ariannol 2019/20 (fel ar 30 Medi 2019) ac i adolygu'r camau gweithredu a gymerwyd i symud tuag at sefyllfa all-dro cytbwys. Dywedodd y Swyddog fod hwn yn adroddiad cadarnhaol a bod y rhagolwg o'r sefyllfa ariannol gyffredinol ar draws pob portffolio fel ar 31 Mawrth 2020 yn dangos amrywiad anffafriol cymharol fach o £7,200 o gymharu â chyfanswm cyllideb refeniw net o £147m. Roedd hyn yn welliant ar y rhagolwg sefyllfa a adroddwyd yn chwarter 1. Wedyn siaradodd am yr adroddiad a thynnu sylw at y prif bwyntiau ynddo. *Amgylchedd - amrywiad anffafriol £259k* Cyfeiriodd Aelod at Atodiad 4 sy'n amlinellu'r camau i gael eu cymryd i fynd i'r afael â'r amrywiad anffafriol, yn neilltuol ostwng dwfn-lanhau canol trefi a chwistrellu chwyn. Dywedodd fod y weinyddiaeth bresennol, yn y Cyngor ym mis Gorffennaf 2019, wedi rhoi ymrwymiad i roi blaenoriaeth i lanhau strydoedd dros y 5 mlynedd nesaf a gofynnodd Aelod os bwriedir symud ymaith o'r flaenoriaeth honno.	

	Cyfeiriodd hefyd at ddatblygu ail HWRC yn Roseheyworth a'r costau refeniw cysylltiedig. O gofio am yr amrywiad anffafriol o fewn Portffolio'r Amgylchedd, gofynnodd os yw'n ariannol hyfyw i'r Cyngor ac os yw'r HWRC wedi disodli blaenoriaeth yr Arweinyddiaeth ar gyfer glanhau strydoedd. Mynegodd bryder fod yr amrywiad anffafriol o fewn y portffolio ar ôl trosglwyddo arian i'r portffolio, a chyn i'r HWRC ddod yn weithredol. Mewn ymateb dywedodd Cyfarwyddwr Corfforaethol Gwasanaethau Cymunedol ac Adfywio fod glanhau strydoedd yn parhau'n flaenoriaeth i'r Cyngor ond bod angen y camau gweithredu hyn i gael cyllideb gytbwys. Un o'r heriau allweddol oedd y cynnydd mewn didoli bagiau du ond mae ailgylchu'n parhau i wella a gobeithir y byddai'n hybu gostyngiad mewn costau er mwyn cael cyllideb gytbwys, ac wedyn ein galluogi i barhau â'r gweithgareddau y mae'r Cyngor wedi ymrwymo i'w cyflawni. Gofynnodd Aelod arall os medrid cynnal rhai o'r gweithgareddau glanhau stryd 'yn fewnol' er mwyn gostwng costau. Dywedodd y Cyfarwyddwr Corfforaethol fod rhai o'r camau gweithredu a amlinellwyd yn yr adroddiad yn rhai tymor byr ac y byddai cyfle i adolygu ac ystyried cyfleoedd eraill wrth i'r gyllideb fynd rhagddi. Dywedodd Aelod nad oedd dim yn yr adroddiad i awgrymu bod blaenoriaethau'r Cyngor wedi newid yn wleidyddol. Mae'r adroddiad yn amlinellu'r angen ar gyfer 'torri'n ôl' er mwyn cael cyllideb gytbwys a gall fod angen hyn ar draws pob portffolio. *<u>Gwasanaethau Cymdeithasol</u>* Yng nghyswllt cynhyrchu incwm, gofynnodd Aelod os oes unrhyw gynigion i ehangu'r cyfleusterau sydd ar gael yn Nhŷ Augusta. Cadarnhaodd y Cyfarwyddwr Corfforaethol Gwasanaethau Cymunedol y cynhaliwyd astudiaeth dichonolrwydd ac y sicrhawyd cyllid Llywodraeth Cymru i ddatblygu cyfleusterau ychwanegol ar gyfer ardal Gwent yn ehangach. *<u>Safle Carafanau Cwmcrachen</u>* Mewn ymateb i gwestiwn gan Aelod am broblemau cyflenwad	

	trydan yn y safle, cadarnhaodd y Cyfarwyddwr Corfforaethol Gwasanaethau Cymunedol ac Adfywio fod trafodaethau'n mynd rhagddynt gyda'r cwmni ynni am osod mesuryddion unigol yn y safle. Gofynnodd Aelod os y gallai'r Awdurdod roi cymhorthdal at gost gosod y mesuryddion er mwyn cyflymu'r broses, a dywedodd y Cyfarwyddwr Corfforaethol y byddai'n ymchwilio hynny. *Parc yr Ŵyl* Mewn ymateb i gwestiwn pellach, esboniodd y Cyfarwyddwr Corfforaethol Gwasanaethau Cymunedol ac Adfywio fod gan yr Awdurdod gytundeb rheoli gyda pherchnogion y safle i gynnal a chadw'r safle. Fodd bynnag, ystyrir gwariant manwl yn y dyfodol. *Grant Gwasanaethau Cymdeithasol Cynaliadwy* Cyfeiriodd Aelod at y risg a ddynodwyd yn adran 5.2.3 yr adroddiad h.y. y risg efallai na fyddid yn dyfarnu Grant Gwasanaethau Cymdeithasol Cynaliadwy yn y dyfodol a gofynnodd os oedd unrhyw arwydd fod yr arian yn dod i law. Dywedodd Cyfarwyddwr Corfforaethol Gwasanaethau Cymdeithasol nad oes unrhyw arwydd ar hyn o bryd a'i bod yn debygol fod hyn oherwydd yr oedi gyda'r gyllideb, ond gobeithir y derbynnir yr arian. *Ffioedd a Chostau* Mynegodd Aelod bryder am nifer o amrywiadau anffafriol o fewn ffioedd a chostau, yn neilltuol drwyddedu. Mewn ymateb dywedodd Cyfarwyddwr Corfforaethol Gwasanaethau Cymunedol ac Adfywio yng nghyswllt ffioedd trwyddedu y cyflwynwyd cynnig i'r Pwyllgor Trwyddedu Cyffredinol i newid y ffioedd fel eu bod yn cyfateb yn well gyda'r model adennill costau, fodd bynnag nad oedd y Pwyllgor wedi derbyn y cynnig. *CCTV* Cadarnhaodd y Cadeirydd y cyflwynir adroddiad i'r Pwyllgor Craffu Trosolwg Corfforaethol ym mis Ionawr 2020.	

	Wardeiniaid Cŵn Mewn ymateb i gwestiwn a godwyd, dywedodd y Cyfarwyddwr Corfforaethol Gwasanaethau Cymunedol ac Adfywio mai'r contract presennol yw'r opsiwn mwyaf effeithiol ar hyn o bryd a'i fod yn gweithredu ar sail cost niwtral. CYTUNODD y Pwyllgor i argymell derbyn yr adroddiad a bod Cydbwyllgor Craffu'r Gyllideb yn: • Rhoi her briodol i'r deilliannau ariannol yn yr adroddiad; • Ystyried y cynlluniau gweithredu yn Atodiad 4 a ddatblygwyd i fynd i'r afael â'r rhagolwg o amrywiadau anffafriol ar ddiwedd Medi 2019; ac • Argymell bod y Pwyllgor Gweithredol yn cymeradwyo'r trosglwyddiadau cyllideb a nodir yn Atodiad 5 sy'n fwy na £250,000.	
No. 8	**MONITRO'R GYLLIDEB GYFALAF, MIS EBRILL I FIS MEDI, BLWYDDYN ARIANNOL 2019/20** Datganodd y Cynghorwyr J. C. Morgan a P. Edwards fuddiant yn yr eitem hon. Rhoddwyd ystyriaeth i adroddiad y Prif Swyddog Adnoddau. Cyflwynodd y Prif Swyddog Adnoddau yr adroddiad sy'n rhoi trosolwg o wariant cyfalaf gwirioneddol a rhagolwg pob Portffolio o gymharu â chyllid a gymeradwywyd ar gyfer blwyddyn ariannol 2019/2020. Dywedodd y Swyddog fod hwn yn adroddiad cadarnhaol arall, gyda'r sefyllfa ariannol gyffredinol ar 30 Medi 2019 yn dangos amrywiad nil o gymharu â chyfanswm cyllideb gyfalaf o £19.16m. Rhagwelid y byddai'r holl wariant cyfalaf o fewn y flwyddyn yn cael ei ariannu'n llawn. Cyfeiriodd Aelod at y gyllideb a ddyrannwyd ar gyfer y Ganolfan Ailgylchu Gwastraff Cartrefi a gofynnodd os oedd y trefniadau agor arfaethedig wedi eu cynnwys yn y cais am gyllid a gyflwynwyd i Lywodraeth Cymru.	

	Mewn ymateb, dywedodd Cyfarwyddwr Cyffredinol Gwasanaethau Cymunedol ac Adfywio cyn belled ag y gwyddai ef nad oedd unrhyw ofyniad am fanylion o fewn y cynnig yng nghyswllt trefniadau agor. *<u>Adeiladu Ysgol Cyfrwng Cymraeg Newydd Band B</u>* Mewn ymateb i gwestiwn gan Aelod, cadarnhaodd y Cyfarwyddwr Corfforaethol Addysg fod pob llwybr o gyllid refeniw yn cael eu hymchwilio ar hyn o bryd. CYTUNODD y Pwyllgor i argymell derbyn yr adroddiad a bod y Cydbwyllgor Monitro'r Gyllideb: • Wedi rhoi her briodol i'r deilliannau ariannol yn yr adroddiad; • Yn parhau i gefnogi gweithdrefnau rheolaeth ariannol a gytunwyd gan y Cyngor; • Yn nodi'r gweithdrefnau rheoli a monitro'r gyllideb sydd yn eu lle i ddiogelu cyllid yr Awdurdod; • Yn ystyried y cynigion cyllid yng nghyswllt prosiectau Rhaglen Gwella Unedau Diwydiannol a'r Ganolfan Ailgylchu Gwastraff Cartrefi (HWRC) ac argymell hynny i'r Pwyllgor Gweithredol.	
No. 9	**<u>DEFNYDDIO CRONFEYDD WRTH GEFN CYFFREDINOL AC WEDI'U CLUSTNODI 2019/2020</u>** Rhoddwyd ystyriaeth i adroddiad y Prif Swyddog Adnoddau. Cyflwynodd y Prif Swyddog Adnoddau yr adroddiad sy'n rhoi rhagolwg sefyllfa cronfeydd wrth gefn ar gyfer 2019/2020 fel yn Chwarter 2 (30 Medi 2019). Mae'r rhagolwg o falans y gronfa gyffredinol wrth gefn ar 31 Mawrth 2020 o £6.136m yn 4.58% o'r gwariant refeniw net a adroddwyd yn ffurflenni All-dro Refeniw 2018/19. Byddai'r gronfa gyffredinol wrth gefn felly yn £0.775m sy'n uwch na'r lefel targed 4% o £5.361m. CYTUNODD y Pwyllgor i argymell derbyn yr adroddiad a bod y Cydbwyllgor Craffu'r Gyllideb yn: • Nodi'r rhagolwg cynnydd a fwriedir i'r Gronfa Gyffredinol wrth Gefn i 4.58% (uwch na'r lefel targed 4%) ar gyfer 2019/2020 a blynyddoedd y dyfodol gan gryfhau gwytnwch ariannol y Cyngor;	

	• Ystyried yr effaith a gaiff y rhagolwg o'r amrywiad anffafriol o £0.007m ar gyfer 2019/20 ar y targed Cronfa Gyffredinol wrth Gefn; a • Pharhau i herio gorwariant y gyllideb a gweithredu cynlluniau gweithredu gwasanaeth priodol, lle mae angen.	